

ადრეუბისა	„ივერიისა“	ერთად . . .	13 შს. . .	7 შს. . .	4 შ.
ტფლში	{	ადრეუბისა	9 შს. . .	5 შს. . .	3 შ.
		„ივერიისა“	6 შს. . .	4 შს. . .	2 შ.
ცაიქი	ნაშვრო, დროუბისა	დღის 5 კაზ.	„ივერიისა	2 შს.	

გამოდის ყოველ-დღე მრუშებითს გარდა.

განცხადება მ-ღებმა ქართულს, ბუხარულს და სსკ-ს ენებზე
ფერად.

၆၃၆၀.

(ხაღსთა შობის საგენცოთი)

I

(„ხალხთა-შობის ტელეგზების სააგენტოში“)

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი ფაოცემისა —	94	50
მეორესი — — — —	92	37
მესამესი — — — —	93	35
მეოთხესი — — — —	92	37
აღმოსავლეთის პირვ. —	90	75
აღმოსავლეთის მეორე —	90	75
აღმოსავლეთის მესამე —	90	75

შინაგანი 5% სესხის ბილეთები:

			მან.	კაზ.
პირველი სესხის	—	—	220	— 75
მეორე სესხის	—	—	216	— 25

1 მანეთი ღირს:

ღონღონი — — 24 — პენსი
 მამბურლი — — 210 — 25 ცენტრი
 პარიჭი — — — 260 — 50 სანტიმი
 მენა — — — 129 — 50 ჰფენიგი
 ტაყასიის კერასინი — — —

ლაკრენტი ბრძოსსე

თან-და-თან უქმდება „ბრძანებითა
მმართველობისათა“ ჩვენი ძველი მო-
ნასტრები; რომელნიც წასრულის სა-
ხელოვნანს დროში იყვნენ უებარნი
მკადეგებელნი კაცის ვალდებულისა,
მამულის—შვილობისა, სათნოებისა
და სხვ.

მართი ამ მონასტერთაგანი, ცაიშის
მონასტერი, ამ ღლეებში გაუქმებულით,
როგორც ჩვენ გვწყერენ სამეგრე-
ლოლამ.

ამას წინაღ ჩვენს გაზეთში დაბეჭ-
დილი იყო, რომ თერგის ხეობაში,
სოფელს სწოვს გაჩენილა ყმაწვილების
სწეულობა (ყელის ტკივილი), ახლა
იქილამვე გვწერენ რომ ეს ავთმყო-
ფობა ისევ ამავე ხეობის მხელმეს
გამოჩნდა და რამდენიმე კაცი კიდევ
იმსხვერპლოა.

ამ დღეებში იქ მისულა მაზრის
ექიმი ჩ., რომელიც თურმე კარგად
შეგულისხმობდა და იმედიცა ეს სენი
სრულიად მთხოვსო.

მა-მხარში თითქმის ყველა სოფლებშია ციხე-გალაენები). მილიციონერებს ეტყობოდათ, რაღაც საქმეში იყვნენ გართულნი. ჩრდილში, დიდის ვერხვის ქვეშ, იდგა სამი ახალგაზდა მილიციონერი და ურთიერთ შორის დაფიქრებით ლაპარაკობდნენ. მართით მათგანი, თავადის შვილი, ათის თავი (უჩიადიკი) კარგად წამოსადგევი, ტან-მაღალი „მხარ-ბეჭე პრტყელი, ტანად თვალად მშვენიერი“ ელაპარაკებოდა დანარჩენს ორს მილიციონერს; ქერა წვერი და კოკობი უღვაშები ფრიად ამშვენებდნენ მის სახესა. სახეზედ ეტყობოდა ვაჟ-კაცობა, დაუნდობლობა და სისწრაფე.

— ღღეს მგონი მე დამნიშნავს უფროსი ბელადად „ვიწროებში“ ლეკების დასათვლიერებლად, უთხრანოკომ (ეს იყო ათის-თავის სახელი) თავის ამხანაგებსა.

— ნეტავი მეც გამავაყოლონ შენ-
თან-და! უთხრა მეორემ, ჩასხმულმა
შაფერგმანმა ბიჭმა (მილიციონერმა).

— ჰაი თუ დაგვხდნენ იქ ლეკები

მუთაისი, 7 ენკენისთეს. ხუთის
სეკტემბრის რიცხვისათვის იყენ
ელა სოფლის სკოლების მასწავლე-
ები დაბარებულნი მუთაისში კრე-
ხედ. ძრება არ გახსნილა 8 ენკე-
სთვემდის. ამ დღეს თორმეტ სათ-
იყენ შეკრებილნი ყველა მას-
ვლებლები ქალების უფასო სკო-
ის სადგომში. ამ შეკრებილებაზე
ესწრენ კაი ძალი სხვა-და-სხვა გა-
შე პირებიკა. პირველად გარდი-
დეს პარაკლისი. პარაკლისის გადამ-
ელი მღვდელი ღავით ღამბაშიძე
უბრუნდა შეკრებილებას ამ სიტ-
ით: „პატივცემულნო მასწავლებელ-
ო! ძველი ქრისტიანული ჩვეულება
ოცვით დაწყება ყოველი საქმისა
ლოცვით გათავება მისი. ის საქ-
რომლისათვის თქვენ აქ ხართ
კრებილნი ერთობ დიდი და ერ-
ობ მიძიეა. ღიდი ხანია, რაც ჩვენ
აუთმენელად ველოდით მასწავლე-
ლთა ამისთანა კრებას, მაგრან
ღმდისინ არ ასრულებულა. მართ-
ია იყო ორჯელ მასწავლებელთა
იება დაბა ხონში, მაგრამ, სამწუხ-
ოდ, ამ კრებებთ არ გამოუტანიათ
სურველი ნაყოფი ხალხის განათლე-
ს საქმისათვის.— არ მოუტანიათ
ყოფი ნამეტურ მისთვის, რომ იმათ
ჰქონდათ არც ის საშუალება,
ომელიც ამ კრებას აქეს და არც ის
ფლება ჰქონდა მინიჭებული.

ამ კრებას აქვს მინიჭებული სწავლის პროგრამის განხილვა.

„მე ვგონებ, რომ ყველამ კარგათ იცის თუ რა გასაოცარი სურვილია აღძრული დასავლეთის საქართველოს ხალხში სწავლისადმი. შევლა, ვგონებ, დარწმუნებულია, რომ ჩვენი თავდაზნაურნი და გლეხები არაფერს ჰზოგვენ შეიღების აღზრდისათვის. აზნაური და გლეხი, დიდი და პატარა, ღარიბი და მდიდარი ყველა ერთ რიგით სწავლის მოწადინე.“

„ძნელი წარმოსადგენია სოფლის სკოლის მასწავლებლების გაჭირვებული მდგომარეობა, რომელიც ადგება მათ თავიანთი ხელობის რიგინად შეუსწავლადობით. საბრალონი არიან მათ ხელში მათი მოსწავლენიცა. მერ წარმოიდგენს კაცი, თუ ადგილზევე არ უყურებია, მასწავლებლის მწუხარებას, იმ უაჯო და უნაყოფო შრომას, რომელიც მას ადგია რიგინად მომზადების და სწავლის პროგრამის უქონლობის გამო...“

„აი ამ ნაკლის შესავსებათ ხართ თქვენ დღეს აქ შეკრებილნი. თქვენ ხართ აქ მოწვეულნი შესასწავლელად თქვენის საგნისა და სწავლის პროგრამის შესადგენად. ეს საგანი, როგორც მოგახსენეთ, ერთობ დიდი და ერთობ მძიმეა, მაგრამ ჯათას ნუ დავაკლებთ იმის სათანადო შესამუშავებლად.“

პარაკლისის შემდეგ წარმოსთქვა რამდენიმე სიტყვა ბატ. დირექტორმა მარსოვმა, რომ ისე ცუდათ არ მიდის სწავლა სახალხო სკოლებში, როგორც იწერებინაო. იმედია ამ კრებაზე კიდე უკეთესად შეისწავლიან მასწავლებლები თავის საგნსა, აქვე შევადგენთ ჩვენ პროგრამას და იმედია ამ პროგრამით უმჯობესად წავა სწავლაო. აქვე გამოაცხადა კრების მიმართულება და მუშაობა, გამოაცხადა, რომ გაკვეთილების მიცემა იქნება ყოველ დღე მუთაისის ნორ-

მალურ სკოლაში, სადაც ზედამხედველად არის ბ. მ—ვი. გაკვეთილების მიცემა იქნება 8—2 საათის ნაშუადღევსა. მიცემულ გაკვეთილებზე და სხვა საგნებზე საღამოობით იქნება სჯა ქალების უფასო სკოლაში. საღამოობით სჯა დაიწება 6 საათზე და გათავდება რვა საათზე. შემდეგ ბ. მარსოვის სიტყვისა კრების სხდომა შესწყდა.

დამსწრე.

მართლი, 8 სექტემბრს. მართლის ტანჯვას ვინ მოსთვლის! ყბები მოქნილი უნდა ჰქონდეს კაცს, რომ სულ ჩამოთვალას: უდრო-უდრო-ერთ დარები, ავდარები, კალია ოთხ-ფეხიანები, კალია ორ-ფეხიანი, მიეჯარადრები „ყვევის ტუზები“ და სხვ. და სხვ. დასწყევლოთ ღმერთმა, დაიცეს სუნი ამ მამა-ოხერბმა მიეჯარადრებმა, რომ კარგი მოსავალია ქართლისკენა, და აქა-იქ ამოჰყვებს მგლებივით თავები. დაწოწამენ სოფელ-სოფელ, ყიდულობენ ხორბლებს და აძვირებენ ყოვლისფერს. სოფელეთ თავიდან ამისთანა მოვლენის ასაცდენად, როგორც „დროების“ მკითხველმაც იცინა, გუბერნატორმა მისწერა ყველა მაზრის უფროსებს, რომ მათ აეკრძალათ ყოველ წაირ სანოვანის მყიდველ ალაფებისათვის სოფელ-სოფელ წაწალი, და სანოვანებთან საგანგებოდ გაძვირება. უფროსებმა თავის მხრით, ყველა საზოგადოების მამასახლისებს ხასტიკი მიწერილობა გაუგზავნეს, რომ თვალყური ედევნებინათ, რომ არც ერთი მიეჯარადრეთაგანი არ შესულიყო სოფლებში და ხორაგეული და ხორბლის ფასები არ აეწიათ.

ახლა ვიკითხოთ როგორ ასრულებენ მართლში მამასახლისები, ან თვით ბატ. მაზრის სამმართველოს მოხელენი გუბერნატორის ზემოხსე-

ნებულის ბრძანებას?—მე თვითონ ვიცი რამდენიმე შემთხვევა მართლში სცენა იმ საგნის შესახებ: ერთს საღამოს მეწირმალნე ურია დაიარება ყვირილით: „საწერიმანო ივაჭრეთ!“ მამასახლისი თავის ატრი-ბუტებით—ყარაულებით ეცნენ, გააკავეს საცოდავი ისრაელი; შენ ნება არა გაქვსო ვაჭრობისაო, ლუბერნატორის მოწერილობას გიჩვენებო. მაინც ისრაელი ცალკე, უნდოდან რამე დაეცნო! ამ დროს გაჩნდი მე; უშვეს სელი ურია, მამასახლისის მოწერილობა გამოგატანინე, წავიკითხე, სულ სება... ვუთხარ, რომ თქვენ მხოლოდ მიეჯარადრებს შეგიძლიან აღუკრძალოთ ვაჭრობა და არ ამრიგ მეწერიმანებს—მეტქი. მამასახლისმა ეს კარგად იცოდა, მაგრამ ურის გაგლეჯა უნდოდა; მამასახლისების უმრავლესობა ორ გროვით ჰყიდა თავიანთ სენდისს, თავის ვალდებულების ასრულება ფეხებზე ჰყიდა; ერთ ჭიქა ოსურ არაყათ თუ ამ გვარ მამასახლისებმა უნდა დაიცვან სოფელი მკებნადისაგან, როდესაც თვითონვე ხდებიან თვისი მოძმეების მკებნადებთ. სოფელი არ არის, რომ ცხლა ან თბილისელი, ან გორელი, დიდა-კაცები, ბაზრის შარლათან ბიჭ-ბუჭები, არ იყვნენ. ამათ აქვს მოტანილი დამალი საეჭრო, აყრო-ამოვრებული ჩაი, გასერილი შაქარი, დამტყრეული კოვები და სხვ. ამ ყოველს უფარგის ნივთებს მამა-სისხლათ სცვლიან პურზე, ქერზე, სიმინდზე, ქათამზე, ღობიოზე, მუხუღოზე და სხვ. ამ გვარად აფესებენ ტომარებს და ურემს-ურემზე აგზავნიან თბილისში, სადაც ეს თითქმის მუქთად აკრებული ხორბლეული იყიდება ღარიბ ქალაქის მცხოვრებლებზე ერთი სამად. ამას კარგა ხედვენ სოფლის მამასახლისები, მაგრამ ერთ ერთი გროვის კევი მამასახლისის

ბავშვს და გათავდა—საქმე დაიწყო! დაეიჯერო, ადგილობრივს განმგებას თვალ-ყური არ უჭირავს ამ შემოპარულ, ხალხზე? დაეიჯერო რომ იგი ამის წინააღმდეგ ღონისძიებას არ იღებს, ან არ მიიღო, კიდეც იტყვის განცვიფრებული მკითხველი. როგორ არ მიიღო! მართი დიდი შავი თაბახი ქალაქი სერდევის ქარხნისა გაავსო ბორის მაზრის უფროსმა და გაგზავნა სამამასახლისოებში. მამასახლისებმა ჭერში შეინახეს, და მით თავებს საზღოს მოუმატეს ზამთრისთვის. მე, რას ჩავაცდიდით მამასახლისებს, თვით მაზრის სამმართველო აძლევს ნებას მიეჯარადრებს, რომ ივაჭრონ მაზრაში, ე. ი. იყიდონ ხორბლეული. მე ვნახე ქართლში რამდენიმე სოფელში ვილა ბ. მდივანოვი (გვარი ეს არის მგონი, თუ არა ესცდები), რომელიც ყიდულობდა ქერს მელედ ბ. მეტცელისთვის მოჰკითხეს საბუთი მამასახლისებმა და იმან, ჩვენდა გასაკვირვებლად ამოაძვრინა ჯიბიდან შემდეგი შინაარსის ბრძანება: „ბორის მაზრის მამასახლისებს. მოგიწერთ ყველა სამამასახლისოებს, რომ მდივანოვს (?) არ დაეშალოს ქერის ყიდვა, რომელსაც ყიდულობს მელედ მეტცელისათვის. მეგმით აწერია ხელი მაზრის უფროსის თანამემწისა—და ასეა ბეჭედი. არ ვიცი, რათ მისცა ჩვენმა განმგებობამ ნება ყიდვისა, როდესაც ცირკულიარის ძალით აღკრძალულია; ვინ იცის, ნება მხოლოდ მეტცელზე დასტური. საკვირველია!!“

ეს კიდე რაა, აი უფრო გასაკვირველი. ბორის მაზრის სამმართველოს ერთს რომელიც მოხელეს თავის რაიონში გამოუცხადებია, რომ არა ვინ გაბედოს მიეჯარადრებზე რისიმე გაყიდვა, და თვითონ კი ყიდულობს იმ „აღკრალულს ნაყოფს“, ვითომ და რაა მიეჯარადრე არა ვარო. მკრუწყუნ! ზახი და გაფხრი-

ლიმილმა გადაკრა სახეზე და გაეშურა მაშინათვე უფროსთანა.

მართის წამის შემდეგ ნიკო თავის უფროსის წინ გამოჰქიმული იდგა.

— აბა, ნიკო იცი რისთვის დაგიბარებ?—შენ უნდა წაიყვანო რეოდენ დაწკებელი ბიჭი და ვიწროები დათვალიერო—ხომ არ ჩამოსულან ის წუნკალები (ლეკები).

— ამ სათშივე გიხსლებით, შენიჭირიმე,—მიუგო სიხარულით გათამამებულმა და ყოჩაღმა ნიკომ და განაგრძო: ამას კი გთხოვ, შენიჭირიმე, მე თვითონ აღმომარჩევინო ბიჭები!“

— შენი ნებაა, უთხრა უფროსმა, შენ, როგორც ვიწროებში ნაფაღმა, უკეთ იცი, რომლებიც უფრო სასარგებლონი იქნებიან შენთვის. დაგვიანება აღარ არის საჭირო: დაარჩიე ბიჭები და გაუდგე გზასა. მიმდლო ფრთხილათ იყო; შენი იმედი მაქვს არ შემარცხვენ და სხვებსაც გააფრთხილებ—ეგეც შენ იცი...“

ამ სიტყვების შემდეგ ნიკომ თავი

დაუკრა უფროსსა და მსწრაფლად გამოტრიალდა კარებისაკენ...

II

ნახევარი საათის შემდეგ ნიკო და რვა დაწკებელი კარგად შეიარაღებული ქართველი ბიჭი მიდიოდა მდ. ჩელთის ხეობაში ვიწროებისაკენ. ჩვენი გმირები წყლის პირისპირ მიდიოდნენ აჩქარებული ფეხით. ამ გზის არემარეში არაფერი ისმოდა წყლის შუილ-ხუილის მეტი. აქედ-იქით მაღალი, ტყით შემოხილი და თავშიშველი მთები გველემშასავით იყვნენ წამოწალილნი, რომლების წვერები შავის წიმიტ საფე ღრუბლებით იყვნენ გარე მოცულნი. მდინარის პირზედ მისდევდა საცალფერო ბილიკი, რომელზედაც ისე ნაირად იყვნენ ხეები გადმოფარებული, რომ მზის სხივებს ძალა აღარ ედევნებოდა ბილიკამდე ჩამოწივანთ; ასე რომ ჩვენი გმირები მზის განმაცხოველებელის სხივებისაგან მოკლებულნი იყვნენ. ღრო-გამოშვებით შაშვისა და ბუღბუღლის

სტეენა-ყეფა-ჭახჭახი ისმოდა. მრჯერ სამჯერ მოისმა ბუს საზარელი კივილი, რომელიც თითქოს რაღაც უბედურებას უქადა ჩვენს მოგზაურებსა... რაც უფრო წინ მიდიოდნენ მოგზაურები,—ხეობა უფრო და უფრო ვიწროვდებოდა, ხოლო მდინარის ღრიალი კი მატულობდა. ნიკო, როგორადაც ბელადი, წინ მიუძღოდა თავის ამხანაგებსა და ელაპარაკებოდა მათ, თუ როგორ მოიქცნენ იგინი—ვინცობაა მტერი შეხედეთ...

— აი, ძმაო, ეუბნებოდა ნიკო ამხანაგებსა,—ცხლა მივუახლოვდით ვიწროებსა და ამისათვის სიფრთხილე გემატება. მე ხმაღ-ამოდებული წავალ წინ და თქვენ შორი-ახლო მომდევით; თოფები კი ყოველთვრს მზად გექიროთ.

— როგორც გვიბრძანებ, შენიჭირიმე, იგრე მოვიქცევით, უთხრა შავგერმანმა ჩასმულმა ბიჭმა.

— შენ ყოჩაღად იყავ და გვიბრძანე, თორემ ჩვენს ვაჟკაცობაზედ ნურა გეფიქრება-რა. მარჯვენას მოვიჭრი,

მარჯვენას, თუ ტყვია გავაცდინე მტერსა, უთხრა მაღალმა, უღვაშამწვანებულმა ბიჭმა ნიკოს.

— თუ სახლმეზე შემხვდა მტერი, დაიწყო კვალად ნიკომ, ხმაღს შემოვუქნევ და თუ შუაზედ არ გაეწვიტო ის ძალი, მარჯვენა მომჭერთ, მარჯვენა! თუ სათაფრზედ დავინახე მტერი და მე ვერ მოვასწო, რომელიც თქვენგანი უფრო მარჯვედ იქნებით, იმან ესროლეთ. თუ ერთი მაინც მოვკალით უკან არ დასდგეთ: მე დავსტყვილებ და თქვენც მომყევით: სულ ტუტა ავადინოთ იმ წუნკალებსა, იმათა! რომ კვლავ ვეღარ გაბედონ აქ ჩამოსვლა! ახ, თუ შემხვდნენ! ამასობაში ჩვენი გმირები ვიწროებს მიუახლოვდნენ და შეამოკლეს ფეხი. ნიკომ ხმაღი ამოიღო და ისე გაუძღვა ამხანაგებს წინ. მანარჩენებმა თოფები გამოიღეს ბუდეებიდან, ხელში მოიმარჯვეს და ამ ნაირად სულ-გატურნულნი შეუდგნენ ვიწროების აღმართსა. ნიკოს კი გოთურგით

წე—ორიგ ერთი არ არის! მით გეკადრებათ ეს... ეჰ, ღმერთო, უარესისგან დაგვიხსენა!!.

ჰ. წ.

წერილი ჩედაძემოძრთან

ბ. რედაქტორო! ნება მიბოძეთ თქვენი გაზეთის საშუალებით საზოგადოებას ვამცნო ის სადრტინელი მდგომარეობა, რომელშიაც ვართ იმერელი მღვდლები.

ჩვენს საეპარხიო კანცელარიაში ათი წლის წინეთ და დღევანდელი შეტანილი საჩივრები ერთად ჰყრია გაურჩეველი, გადაუთვალისწინებელი და ამაზედ თქმას ვერავინ ჰხედავს. მხოლოდელი სეკრეტარი დიდი ხანია მცადინებდა, რომ წესები რიგიანად დაწყო, მაგრამ ერთმა კაცმა რა ჰქნას, მით უფრო რომ ავთმყოფიცა და მასთან უფროსიც არ უფერის და ჯინით მოქმედებს. სასულიერო კანცელარიას, სასულიერო საქმეებს და მათ მმართველს შემეგნის ღმობიერება და დაცვივებული განკარგულება და არა ფაფხურ-ღანძღვა და მიღვამ-მოღვამა. მაგრამ ის სასულიერო კანცელარიაში კი არის ერთი უღირსი კაცი, რომელიც მოწიწებით მთხოვნელ მღვდელს ღანძღავს ხოლმე და ხან-და-ხან მუჯლოუგუნებსაც კი უთავაზებს.

პრიმენიკებზე რასაც ჩადის ის არ ემარა, რომ ახლა მღვდლები სათრევად გაუხდია? მაი, საწყალნო მღვდლებო, დამწვარ დადაგულებო!..

შწინდელ ყოვლად სამღვდლოებს ერთი ის ცუდი ჩვეულება ჰქონდათ, რომ რომელიმე ბლაღოჩინს ან მღვდელს აიხმებდნენ და ღირსი იყო თუ არა მაინც აწინაურებდნენ. ამ რიგათ დაწინაურებულს პირთ ჩვენს სამღვდლოებაში დღესაც ვხედავთ იმ წესით, როგორც ამბობს წმ. ღვით

წინაწარმეტყველი „ვიხილე მე უღმრთო უფროს ამალღებული და აღმატებული ვიდრე წამთამდე ღიბანი-სათა და თანა წარვხედ და არა იზოვა აღვლილი მისი.“ მაგალითად, ერთი ბლაღოჩინი ქრთამებით გამდიდრდა, მაგრამ ერთი მაღალი გვამი მაინც გავლენას აძლევს. მქზარხმა ერთი მღვდლის საჩივრისამებრ იმ ბლაღოჩინის შესახებ ცნობა მოითხოვა, მაგრამ უბიწო ანგელოზათ წარადგინეს. პენქის-ყრის დანწესება ხომ უქმია ჩვენი სამღვდლოებისათვის, რადგანაც თუ ისევე წინანდელი ბლაღოჩინები არ აიჩივებს, მაინც იმათ დააყენებენ. ასე და ამა პირსა ზედა. ამის შემდეგ მოდით და გაჰკიცხეთ ჩვენი საბრალო მღვდლები...

იმერული მღვდელი.

9 ენკენისთვეს.

უცხოეთი

წერილი აბგაბი. 7 (19) ენკენისთვეს სენ - შერმენში უკურთხებიან ტიერის ძეგლი. ხალხი მრავალი დასწრებია; შულ-სიმონს წარმოუთქვამს სიტყვა, რომელშიაც განუმარტებია ტიერის შემდეგი სიტყვები „რესპუბლიკა ან კონსტიტუციური იქნება ან და სრულიად მოისპობა“. შიულ-სიმონის შემდეგ „შეუთრებელთა დასის“ წევრს ჟურნალისტს მლივიე პენს უკმაყოფილება გამოუცხადებია ტიერისათვის ძეგლის აგებაზე. შანდარმებს დაუტუსაღებიათ პენი და ამით გადაურჩენიათ იგი გაპრაზებულის ხალხისაგან.

პესტრიის იმპერატორის ჭრანც-იოსების მოგზაურობის გამო ბალიციაში ერთი ნემცური გაზეთი შემდეგს ამბობს: „პესტრია პოლშელებს არა თუ ხელს უწყობს პოლშელებად

დარჩენისათვის, არამედ ბალიციის ნემცებისა და რუსინების გაპოლშელებისათვისაც ეხმარება. ის აღტაცება, რომლითაც პოლშელები დაუხვდნენ ჭრანც-იოსებს, იმას ნიშნავს, რომ თუ რუსეთი მოინდომებს ბალკანის ნახევარ-კუნძულზე პესტრიის საქმეების ჩაშლას, მაშინ თავის პოლშურს მახრებში თვითონვე გაიჯახირობენ საქმეს.“

სტამბოლის გაზეთს ვაქათში სწერია, ვითომც პესტრიას ეცნობები-ნოს მსმალეთისათვის, რომ ზღვაზედ დემონსტრაციას არავითარი დამოკიდებულება ექნება საბერძნეთის საზღვრის საქმესთან.

სტამბოლიდან იწერებიან, რომ სამინისტროს თავმჯდომარემ შადრი-ფაშამ წინადადება მისცა მუღლინის მცხოვრებლებს, ვისაც გსურთ მდ. ბოიანის სამხრეთით გადასახლდითო. პორტას იმედი აქვს, რომ ეს წინადადება მიღებული იქნება ალბანიელთაგან და ამ ნაირად, თავიდან აიცილებს სახელმწიფოთა ფლოატის დემონსტრაციას.

მ.ქსტორიდან რუსულს გაზეთს გოლასს სწერენ: „ხალხთა შორის უფლების ინსტიტუტს დღეს კრება ჰქონდა, რომელშიაც განსაჯეს პოლიტიკურ დანაშაუდთა გაცემის საქმე. ბარდასწვიტეს, რომ იმისთანა მოქმედებანი, რომელნიც საზოგადო უფლების წინააღმდეგს დანაშაულობათა ეკუთვნის იმ მიზეზით, რომ ისინი პოლიტიკური მიზნით იყენენ ჩადენილნი, არ უნდა გამოირიცხონ იმ რიგ დანაშაულობათაგან, რომელთა ჩამდენი დანაშაულნი გაიცემიან.“

რაგუზიდან იწერებიან, რომ გაფერთილი ჯარის სამი თაბორი ამ დღეებში მუღლინისთან დაბანაკ-

დაო, ლიგას გარდაუწყვეტია წინააღმდეგობის გაწევა. ჩერნოგორიულე-ბი მუღლინის საზღვარზე დგანან. პერიდამ მოვიდა დევეში, რომ ვითომც სკუტარიში ხელ-ჩართული ომი მოხდა მსმალის ჯარისა და ალბანიელთ შორის.

თფილისის სამკურნალო

ავათმყოფებს მიიღებენ დილის ცხრსაათიდან ვიდრე ნაშუადღევს პირველსაათამდე.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ექიმი გავრანსკი—ქაღის ავათმყოფობისა, ლისიცკვი—შიგნეულების ავათმყოფობის, ტოტინიანტი—ქაღისა და უმწვილეების ავათმყოფობისა, ჭიუხანტი—ხირურგიულ და თვალის ავათმყოფობა, ბაზაკვი—ნერვების ავათმყოფობა, შტეპმარსკი—გენეროულ და კანის ავათმყოფობისა.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ექ. მინკევიჩი—ხირურგიულ ავათმყოფობა, ჟურავლევი—გენეროულ და კანის ავათმყოფობა, ტეისი—თვალისა, ბაზაკვი—გულისა და შინაგანის ავათმყოფობა, ბასუტკვი—ბუბიობის, ქაღისა და უმწვილეის ავათმყოფობა, გერმიშკვი—შინაგანის ავათმყოფობისა.

ო თ შ ა ბ ა თ ს: გავრანსკი—ქაღის ავათმყოფობა, ლისიცკვი და რუდკოვსკი—შინაგანი ავათმყოფობა, სტეკაც-ტურკვი—აღის, შტეპმარსკი—გენეროულ და კანის, ზომერანსკი—გულის.

ს ჟ თ შ ა ბ ა თ ს: ჟურავლევი—უელისა და გულას ტკივილის, ტოტინიანტი ქაღისა და უმწვილეის ავათმყოფობა, ჭიუხანტი—გენეროულ და საშარდე ასოების ავათმყოფობა, გერმიშკვი—შინაგანი ავათმყოფობისათვის.

ზ ა რ ა ს კ ე ვ ს: გავრანსკი—ქაღის ავათმყოფობის, მინკევიჩი—ხირურგიულის, ლისიცკვი—შიგნეულის, ბასუტკვი—ბუბიობის, ქაღისა და უმწვილეების, ბაზაკვი—ნერვების და შიგნეულების, სტეკ-

ჰქონდა ბუდეში მჯდომი თოფი მხარზედ ჯვარდინად გადაკიდებული.

III

„ვიწროები“ მართლა ისეთი ვიწრო ჩამოსავალია ლეკიდგან, რომ ერთის კაცის მეტის ვაფლა ამ ბილიკზედ შეუძლებელია; ასე რომ ათი ჩასაფრებული კაცი აქ მრავალს ჯარს გაუმარდება და არ გამოატარებს. მიწროების ბილიკი ასდევს იმ მთას, რომლის მაღლა ფერდობზედა სძევს შოხლის ციხე-კოშკი; ამის ცოტა ქვემოდა შუად-შორის კოშკი.

მეით ვიწროების ბილიკი, როგორც მოგახსენეთ, ფრიალ ვიწროა. შოხლის ციხე შესანიშნავია მით, რომ 1854 წ. აქედგან შამილის შვილის უკანასკნელად ძანეთში ჩამოსვლის დროს პატმარ-ჰევეს თ. ი. ს. შავჭავჭავი. ხოლო ამ დროსევე შუად-გორში რვა ბიჭით გამაგრდა და დიდი ზიანიც მიჰსცა შამილის ჯარს თ. ნ. მაჩნაძემ, რომელიც ბოლოს, თ. ი. ს. შ.—ძის რჩევით დაემარჩილა შამილსა.

მიწროებში ხშირად უნახავთ ლეკები. იმ დროსაც, რომელსაც ჩვენი მოთხრობა ეკუთვნის, ჩვენის გმირის სასიხარულოდ თუ სამწუხაროდ (ბოლოს შეიტყობთ) ოც-და-ხუთი ლეკი ჩასაფრებულიყო იმ ბელადის წინამძღოლობით, რომელიც უქაღდა ნიკოს ღალისტანში გადაყვანასა. როგორც ნიკო არიგებდა თავის ამხანაგებსა, აგრეთვე ლეკის ბელადს დარიგებინა თვისი ამხანაგები: „მე წინ (შ—ღისაკენ) ჩავსაფრდები ხლმითა და თქვენ ჩემს შორი-ახლო მიეფარებითო. როდესაც ქართველის ბელადი ამოივლის და მე გადამცდება—თქვენ წამოუხტით თოფებითო; ის თქვენ მოგატანთ და მე უკანიდამ ხლმით გადმოუხტები და შუაზე გავაბობო“. ამ რიგად არიგებდა ლეკის ბელადი თავის ამხანაგებსა და ის კი არ იცოდა, თუ ვისთან, როგორს ვაჟკაცთან ექმნებოდა საქმე. აი ქართველები მიუახლოვდნენ ლეკებსა. მაენი, მეტადრე ნიკო, ქართველურად, ვაჟკაცურად და შეუპოვრად მიდიან წინ. ლეკებმა

სცნეს ქართველთ მოახლოება და უფრო მიიკუნტნენ ბუჩქებში სულ-გატურნულნი. ლეკთა ბელადმა ხმალი მოიმარჯვა. ლეკებმაც თოფები შეაყენეს მაღალ ფეხებზედ. ნიკო კი გულადად ხელში ხლმით მიუძღვის წინ ამხანაგებსა, რომელთაც თოფები მხრებზედა აქვსთ გადადებული. აი ნიკო მივიდა იმ ადგილას, სადაც უფრო საშიში ადგილია. ნიკომ უფრო მოუკლო ნაბიჯსა და აქეთ-იქით ათვალისწინებდა მტერსა. ნიკო მივიდა საფრთხე პატარა დაღმართთან. ნიკო ათს ნაბიჯზედ გასცდა იმ ადგილს, სადაც იმალებოდა ლეკის ბელადი. ნიკო მიდის. მკის ნაბიჯის სიშორეზედ წინ უეცრად წამოაცივდნენ ლეკები თოფებით ხელში. ნიკო ხლმით გაექანა წინ ლეკებისაკენ... ამ დროს უკანიდამ წამოუხტა ლეკის ბელადი და ყვირილით გაექანა ნიკოსაკენ. ნიკომ რა გაიგო უკანიდამაც მტერიო, ფიცხლავ მოტრიალდა და გაექანა ლეკის ბელადისაკენ. მართის წამის განმავლობაში თოფის მოხსნა, ბუ-

დიდგან გამოღება და მაღალ ფეხზედ შეყენება ერთი იყო. „ჰაი შე ძაღლო!“ შესჭყვილა ნიკომ. თოფის დაჭეკება და ბელადის დაცემა ერთი იყო. ლეკთა ბელადი შეიქმნა მსხვერპლი ნიკოს თოფისა! ნიკოსგან აქეთ-იქით მხრისაკენ გაქან-გამოქანება და თოფის მომართვა-გასროლა ისეთის სისწრაფით მოხდა, როგორც თვალის დახამხამება!.. რა დანახა ნიკომ თავის გამარჯვება, შეჭყვირა ამხანაგებს: „აბა ბიჭებო, გამარჯვება ჩვენია, ჩვენი!“ და გაექანა ხმა-ამოღებული დანარჩენს ლეკებისაკენ, რომელნიც თავ-ზარ-დაცემულნი ნიკოს სიმაღლით და ვაჟკაცობით, გაიქცნენ. ნიკომ და მისმა ამხანაგებმა ხუთიოდე ლეკიც სხვა მოჰკლეს, დაატრეს მარჯვენები და გამარჯვებულ-გახარებულნი წამოვიდნენ შილდისაკენ...

რ. მამსაშვილი—ტ.

ქ. თეფავი, 1879 წელს, მაისის 7-სა დღესა.

ცატუროვი—გენერალ და კანის, შტეპ-
ბორსკი — გენერალ და კანის ავა-
მუფოფისათვის.

შ ა ბ ა თ ს: ყურავლევი—გენერალ და
კანის ავათმუფოფისა, რეისი—თვალის
ბაბოევი—გულისა და შიგნეულების და
გერმისევი — შიგნეულისა.

ამას გარდა ქიმი ბ ა ბ ა ე ვ ი მუქად
სწამლავს ღარბ ავათმუფოფს ოთხ-
შაბათობით საღამოს 5 საათიდან
9-დამ (სერგიევის ქუჩა, ბაინდურევის
სასლი).

დოქტორი ყურავლევი მიიღებს
ღარბ ავათმუფოფს მუდამ დღე საღამოს
6 საათიდან 7-მდინ სამეურნალოშივე.

გბილის ქიმი ო ბ რ ე ს ტ ი ავათმუ-
ფოფს, კისაც სამეურნალოდამ ქაღალდი
ქიქება, მუდამ დღე მიიღებს თავის სას-
ში (გოლფინის შროსპეკი, წარაფოვის
სასლი).

მუდამ დღე, გვირას გარდა, დიდის
9 საათიდან 11-მდინ სამეურნალოში არის
ბუბი: ავათმუფოფი ქაღალდისათვის.

ბანსხადებანი, რესტორანს შპეიცარიში

17 სექტემბრიდან მოთმობათობით
და ძვირადობით დაუკრავს სამხედრო,
მუზიკის ხორო. დასაწყისი საღამოს
7 საათზედ.

ქალაქის სასწავლოელის კომიტეტი
საყოველთაოდ აცხადებს რომ 21
სექტემბერს გაიხსნება სახელოვნო და
პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი, და
15 სექტემბრიდან დაიწყება მისაღები
ეგზამენები. 2—2

**თბილისის მაზრის თავად-აზნაურ-
თა სკოლის გამგებელი კომიტეტი**
აცხადებს:

1880 წ. ენკენისთვის 6 კენჭის-ყრით
თბილისის სათავად-აზნაურო სკოლა-
ში მიღებულ იქმნენ — საზოგადოების
ხაზგზედ: ლევან შურული, მასო
ტატიშვილი, და ლათიკო ხიმშიაშვი-
ლი.

მშობლების ხაზგზედ, ოც თუმნი-
ან პანსიონერებათ: — ბორგი სავანე-
ლი, ლათიკო მურვანიშვილი, მადე-
ოზ ძობიევი, სანდრო ფურცელაძე,
ლუარსაბ ანდრონიკაშვილი, ბიორგი
ჯავახიშვილი, მიხეილ რატიშვილი.

სახელსა და გვარს ათის ბავშვისას,
რომელნიც გარედამ მოსიარულეთ
არიან მიღებულნი, არ ეაცხადებთ,
რადგანაც ვეფლა ისინი გამოცხადდენ
კიდევ სკოლაში. თუ ამ ენკენისთვის
გასელადის არ დაიჭირეს თავიანთი
ადგილები სკოლაში შემოხსენებულმა
ბავშვებმა, მაშინ იმათ მაგიერად იქ-
ნებიან მიღებულნი სხვანი, კანდიდა-
ტათ ჩარიცხულნი... (3—3).

მომავალი ოკტომბრის პირველი-
დამ ამა წლისა ეხსნი ქ. ბორში
სახლს, რომელშიაც ამ წლობით, ე.
ი. მამავალ 1881 წლი ენკენითვემ-
დი, მიიღებინან თხუთმეტადამ ოცამ-
დე მოსწავლე ბავშვები რომელთაც
ექნებათ საწოლი, სასადილო და სა-
კითხავი ოთახები. ამავე სახლში მი-
აება ჯერ-ჯერობით მუქთად ერთი
რომელიმე ძალიან ღარიბი მოსწავ-
ლეთაგანი, ვინემ ადგილობრივს სას-
წავლებელს გაათავებდეს; ამასთანავე
ბავშვებზე იქნება ზედამხედველობა
მათის ზნეობის დასაცველად და სწავ-
ლაზედ თვალის დაჭერა. მსურველთ
შეუძლიანთ მომმარსოვნ პირობების
და ფასის შესატყობლად ქ. ბორში,
საკუთარს სახლში.

აღადლო თუთაგვი.
(10—5)

ზოგიერ ფასით

ორივე სქესის ყმაწვილებს მიიღებენ
პანსიონერებათ და სანახევროდ პან-
სიონერებად და პროგიმნაზიის კურსის
საგნებიდან გაკვეთილებს აძლევენ.
ჩუღურეთი, პანასევიჩის ქუჩა, ყოფილს
სამხედრო ძარბის მახლობლად, მუ-
რავიევის სახლი. (4—4)

ნაფიცი ვეკილია
სარგავი მასილიმპიჩი
ჩაქმსოვი
სცხოვრებს სოლოლაკში, მოზნესენის
ქუჩაზე, სახლი № 33.
(3—3)

ქ. გარში გადლო
**მარიამ ქერესე-
ლიძისაგან**
ქართული წიგნის მაღაზია

იმყოფება კოპინაშვილის სახლ-
ში მქონის ეკლესიის მახლობლათ,
სადაც ისეილება ყოველ გვარი ქარ-
თული წიგნი.

მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ
ამ მაღაზიას ამ ადრესით:

Въ Гори, въ книжный мага-
зинъ Маріи Кереселидзе.
(12—11)

შენიშნვა
რადგან მთელს ქვეყანაში გამოჩენილი
და მიღებული წამალი.
თმის გასამაგრებელი

მაკ - მასტერი
ერთობ ბევრი ისეიდება, ამის გასა-
ნგლის მაღაზიაში ეს წამალი
ხლ 2 მკუთად ღირს.
(100—48)

პატენტიანი ზგოტაჟი
თმებისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხენ-
ბისათვის 1 მ. 75-დამ; ყვავილები
სახურავებით 2 მანეთიდან; სარძევე
30 კაზ.; ტუჩები 5 კ.-დამ; ფილტვ-
ბი (წყლის დასაწმენდი) 3 მ.-დამ და
გედრება 1 მან-დამ; თუფები 2 მ.-დამ
ინიდუჟ; შოკალადის კანფები 20
კ.-დამ თითო ყუთი და სხვ. ინგლი-
სურს მაღაზიაში.
(100—52)

ინგლისის ძალა- ზია

Maison de confiance
შეღარეთ ჩვენი ხაი—1 მ. 10 კ. მოსკოვის ხაის—1 მ. 40 კ.
— — — 1—20 — — 1—60
— — — 1—40 — — 1—80
— — — 1—60 — — 2—
— — — 1—80 — — 2—50
საუკეთესო—2—
იქვე ისეილება სხვა საქონელიც:
თოფები, რევოლვერები, კრაოტები,
ჭურჭელი, ჩაიდნები, გასადებები, და-
ნები, კოვზები, ტაშტები, კალმები,
ქაღალდი, შოკოლადი, კაკო, კანფე-
ტები, მურამები, მაგნეზია, უნაგირი-
ბი, კლეიონკა, წინდები—კაცისა და
ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოში,
კალენკორი—სულ ყველაფერი 25-
დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად,
ვიღრე სხვა რომელსამე მაღაზიაში.
მინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთი-
დამ 1000 მანეთამდინ საქონელს გა-
მოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ
დის.
(100—33)

დამშეულოთ. სასაწყობო ქიმიკა-
ლის გამოფენის დაბოლავებით. მა-
პობის გამო არის

დ ი დ ი
დაჟიღვა
ზეთიერი და აკვარელის სურათებისა
გასაკვირველი იაფად, ბ. მირზოევის ყო-
ფილს სამხატვრო გამოფენაზე, შო-
ლოვინის პროსპექტზე, შიოვეის
სახლში მესტლის ფოტოგრაფიის
გვერდით. ბაჟიღვა იწყება ამ თვის
4-დამ ამავე წლის 1 პირველ ოკ-
ტომბრამდე. იმავე რიცხვიდან გამო-
ფენის სადგომის ერთი წილი ჰქირა-
დება. იქვე ეზოში იყიდება რკინის
განჯინები (შკაფები).
(8—3)

ჭინაქინის ღვინო ციებისათვის,
ატკინსონის საყნოსველი წყალი და
ხვანი იყიდება ნამდვილს ინგლისის
მაღაზიაში.
(12—11)

ციტრატ - მაგნეზია — წყურვილის
მოსასოგებლად
მოიპოთხეთ ინგლისის მაღაზიაში.
(25—19)

დაიგეჟდა და ისეიღება მართან-
ვის ჯ. ჰიჭინაძის წიგნის მაღაზიაში

ალექსი
ზღაზარი აგავისა
ფასი თითო წიგნისა 20 კ.

ლექსები იოსებ დავიდოვისა.
გამოცემული ი. დავიდოვისა და გარდენ გოცირიძისაგან.
ფასი ორი ზაური
ისეიღება შემდეგ ალაგებში: თფილისში—ზრ. ჩარკვიანის და სხვების
წიგნის მაღაზიებში. ქუთაისში—ბერარდის წიგნის მაღაზიაში. ბორში—თ-
ტო ლათიაშვილის საბაჟლო ღუქანში. თელავში—ძირილე ჯაჭვადესთან
(აფთიქში). ონში (რაჭაში) თ. პრმილე მიქელაძესთან და საგარეჯოს—
სასოფლო დეზოში.
(6—3)